

Pestprotocol

Obs De Blinker

Kerk-Avezaath, mei 2025

Inleiding

Waarom een pestprotocol?

Obs De Blinker wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. "De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het creëren van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein." Schoolbreed wordt de Kanjertraining ingezet, om kinderen sociale vaardigheden aan te leren. In dit proces wordt ook ingezet op het voorkomen van pesten. In veruit de meeste gevallen lukt dit door de ongeschreven regels aan te bieden, deze te onderhouden, maar soms is het gewenst om duidelijke afspraken met de kinderen te maken. Eén van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat het niet altijd als vanzelfsprekend wordt ervaren, geeft aan dat we kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat alle kinderen met elkaar moeten *leren* omgaan.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de ongeschreven regels van de leerkracht niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor obs De Blinker is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenst gedrag.

Begripsomschrijvingen

Plagen en pesten, wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te geven vanuit een onschuldige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat doorgaans door de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is sprake van pedagogische waarde: Door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan.

Voorbeelden van specifiek pestgedrag

Verbaal:

- ❖ Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
- ❖ Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
- ❖ Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- ❖ Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- ❖ Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak enz).
- ❖ Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek:

- ❖ Trekken en duwen of zelfs spugen.
- ❖ Schoppen en laten struikelen.
- ❖ Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

- ❖ Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- ❖ Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen.
- ❖ Dwingen om bezit dat niet van jou is af te geven.
- ❖ Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie:

- ❖ Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind wordt buitengesloten, het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes.
- ❖ Uitsluiten: Het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen:

- ❖ Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- ❖ Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

Het specifieke van pesten is dus gelegen in het bedreigende en vooral systematische karakter. We spreken van pestgedrag als het daarnaast ook nog regelmatig gebeurt, waardoor de veiligheid van de omgeving van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij dit echte pestgedrag zien we ook altijd de onderstaande rolverdeling terug bij een aantal betrokkenen.

De betrokkenen

Het gepeste kind:

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan ook komen door uiterlijke kenmerken, maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Uit onderzoek blijkt dat kinderen gepest worden in situaties waarin pesters al de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen. Er is dan al sprake van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan manifesteren en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Ze spelen een ander instrument, doen aan een andere sport of zitten op een ander clubje. Ze zijn goed in vakgebieden of juist niet goed. Er zijn helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen vanuit de situatie.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat ook uit naar hun kwelgeesten. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep, ze durven weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp niet uitkomt.

Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdsgenootjes.

Signalen van gepeste kinderen:

Het kan zijn dat een leerling wordt gepest als je merkt dat:

- de leerling niet graag naar school gaat
- de leerling nooit vrienden heeft waar hij mee speelt
- de leerling niet meer zoveel op school vertelt
- de schoolresultaten slechter worden
- de leerling niet graag in de pauze buiten speelt
- de leerling regelmatig dingen kwijt raakt of vertelt dat zijn spullen zijn vernield
- de leerling klaagt over buikpijn, hoofdpijn of dergelijke
- dat je ineens blauwe plekken en schrammen bij de leerling ziet
- dat de leerling minder durft, steeds banger wordt voor andere kinderen

Voor thuis:

- zie bovenstaande
- dat het kind minder over school vertelt
- dat het kind met minder plezier naar school, muziekles, balletles of dergelijke gaat
- dat het kind slecht slaapt of nachtmerries heeft
- er nooit een uitnodiging voor een verjaardag voor jouw kind komt of je kind zijn verjaardag niet wil vieren.

De pesters:

Kinderen die pesten zijn vaak juist wel de sterksten uit de groep. Ze kunnen zich permitteren zich agressiever op te stellen en ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Pesters lijken in eerste indruk populair te zijn in een klas, maar ze dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee bij het gedrag naar een slachtoffer. Pesters hebben ook feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich al vergissen, gaan ze direct op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die onuitgesproken wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: Je bent voor of je bent tegen me. Hier gaat een grote dreiging uit naar de gezamenlijke omgeving van pester en slachtoffer.

Het komt ook regelmatig voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of was. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich bijvoorbeeld in een andere omgeving dan die van zijn slachtofferrol, vervolgens als pester gaan opstellen en manifesteren. "Laten pesten doet pesten".

Een succesvolle pester leert niet om zijn agressie op een andere manier te uiten dan door het ongewenste pestgedrag te vertonen. Ook pesters hebben last op termijn van hun pestgedrag. Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes op lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht en het delen in die macht.

Signalen van gepeste kinderen:

Het kan zijn dat een leerling een pester is als je merkt dat:

- ❖ de leerling opvallend stoer doet
- ❖ de leerling vertelt hoe populair hij/zij is
- ❖ de leerling erg tegendraads en opstandig is, steeds probeert zijn zin door te drijven
- ❖ de leerling steeds in een vast groepje optreedt en zelden vertelt wat hij/zij doet
- ❖ de leerling vaak roddelt over andere kinderen
- ❖ de leerling vaak met verhalen komt over grootse lichamelijke prestaties
- ❖ de leerling zich opvallend agressief gedraagt tegen kinderen en tegen volwassenen

De meelopers en de andere kinderen:

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij pesten in de direct actieve rol van pester. Sommige kinderen behouden enige afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Er zijn ook kinderen die niet merken dat er gepest wordt, of er zijn kinderen die niet willen weten dat er gepest wordt in hun directe schoolomgeving.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf in de slachtofferrol te geraken. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor in populariteit mee te liften met de pester in kwestie.

Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden. Als kinderen actiever gaan mee pesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en verantwoordelijk voor wat er met pesten wordt aangericht. Alles wat in een groep gebeurt laat het individueel denken meer en meer achter zich en zo kan met name groepsgegedrag leiden tot excessen die achteraf voor iedereen inclusief de pester onacceptabel zijn.

Het heeft absoluut zin om daadwerkelijk op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie aanzienlijk veranderen. Het pesten wordt dan al direct minder vanzelfsprekend en draagt bovendien minder grotere risico's met zich mee. De situatie voor met name meelopers verandert door het ongewenste karakter van het vertoonde pestgedrag. Meelopers horen graag bij de norm en de grote groep en zijn niet bereid en ook niet in staat om grote risico's te lopen waarvan ze de gevolgen niet kunnen overzien, dit in tegenstelling tot de ervaren pester.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De gevoelde onmacht bij deze ouders wordt door hen sterk ervaren en is niet altijd een goede leidraad tot rationeel handelen. De ouder wil maar één ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt. Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten betrokken zijn, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Dit is ook in het belang van de opvoeding en ontwikkeling

van hun eigen kind. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep.

Iedereen die met pesten te maken heeft moet meehelpen om te zorgen dat het pesten stopt; de leerkrachten, andere kinderen, ouders en omgeving zoals trainers van clubs e.d.

Tips als het kind wordt gepest:

- ❖ neem de leerling serieus en zeg dat jullie samen met anderen gaan proberen het pesten te stoppen
- ❖ praat erover met de leerling of vraag de leerling om op te schrijven wat het heeft meegemaakt
- ❖ probeer de leerling uit te leggen waarom sommige kinderen pesten - samen praten over pesten kan ook gaan via een boek over het onderwerp - vertel dat volwassenen vaak niks doen omdat ze niet zien dat er gepest wordt, of omdat ze niet weten hoe het probleem opgelost moet worden
- ❖ benader de ouders om het probleem te bespreken en zonodig in te grijpen of er in ieder geval iets mee te doen
- ❖ waarschuw de leerling dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet.

Pesten is een gewoonte geworden die maar moeilijk af te leren is - houd het onderwerp bespreekbaar. Informeer regelmatig hoe het nu gaat.

Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

Bij het gepeste kind: Een gepest kind schaamt zich vaak voor zijn gedrag, het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: Een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat zelfstandig in staat is zijn boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen en zorgt ook voor een evenredig groot probleem bij de erkenning en de aanpak ervan. Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind eens te meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als represaille kan er in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

Bij de pester: De pester zelf ziet zich in zijn machtsspel bedreigd en dat moet ten koste van alles voorkomen worden. Soms blijkt de pester echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt immers ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens, waarin ze helaas onmachtig zijn door het ontbreken van het hanteren van de juiste vaardigheden.

In de directe kindermgeving: Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen, omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een andere volwassenen te hulp te roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waar een menigte bij aanwezig is.

Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar kunnen de gebeurtenissen niet duiden als pestgedrag, waar gepeste kinderen erg veel last van ondervinden.

Uitgangspunten bij ons pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school zowel voor de leerkrachten als de ouders, de kinderen, de gepeste kinderen, de

pesters en de “zwijgende” groep kinderen.

2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.

3. Leerkrachten en overblijfhouders moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en overblijfhouders duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag.

4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, weer optreedt, voert de school de uitgewerkte protocollaire procedure uit.

5. Dit pestprotocol wordt door het hele team en de MR onderschreven en ligt voor alle ouders ter inzage.

Pestprotocol van de obs De Blinker

Wat is de inhoud van het pestprotocol?

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordigers van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat men pestgedrag op school niet accepteert en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaat aanpakken.

Obs De Blinker wil voor alle kinderen die de school bezoeken een veilige school zijn. Dit betekent dat de school expliciet stelling neemt tegen pestgedrag en concrete maatregelen voorstelt bij voorkomend pestgedrag.

1. Om welke hulpmiddelen en protocollaire maatregelen gaat het?

Op de volgende pagina's zijn hulpmiddelen en protocollaire maatregelen beschreven die kunnen worden ingezet.

Er is een hulpmiddel uitgewerkt waarin een stappenplan van acties door leerkrachten en/of vertrouwenspersonen staat beschreven bij signalen van pesten.

Daarnaast zijn er preventieve maatregelen en repressieve maatregelen beschreven. Er is een concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol uitgewerkt, waarin hulp aan de gepeste, pester, zwijgende groep en ouders staat beschreven.

Het stappenplan bij pesten is een hulpmiddel om pesten aan te pakken. Het geeft duidelijkheid over de te nemen acties en welke personen op welk moment in het proces betrokken kunnen/moeten worden. De leerkracht is eigenaar van het proces en krijgt ondersteuning van de anti-pestcoördinator, vertrouwenspersoon en andere collega's.

1.2 Stappenplan

Stappen	Actie	Rol leerkracht	Rol vertrouwenspersoon
Stap 1 Eerste signalen Er zijn signalen van pesten. Deze worden opgepakt door de leerkracht en in een gesprek met de leerlingen verhelderd.		zie acties	
	Gesprek met gepeste leerling Gesprek met pester	Voert (aparte) gesprekken met gepeste leerling en pester	Krijgt een melding van de leerkracht
	Afspraken maken en deze registreren in logboek van leerling(en)	Afspraken in logboek van de lln registreren	Registreert in een (al lopende) (groepsbesprekings-)document van betreffende schooljaar
	Beide ouders informeren en uitnodigen voor een gesprek	Afspraken doorgeven aan vertrouwenspersoon	Melding maken bij management
Stap 2 Duidelijk pestgedrag Er is overduidelijk sprake van pestgedrag. (Deze stap kan ook de eerste stap zijn als de situatie daarom vraagt. Dit ligt aan de ernst van de situatie. De leerkracht bespreekt dit met de gedragsdeskundige.)	Gezamenlijk gesprek met pester en gepeste leerling	zie acties	
	Afspraken maken en deze registreren in logboek	Afspraken doorgeven aan VP	Registreert in een (al lopende) (groepsbesprekings-)document van betreffende schooljaar
	Vervolgafpraak plannen met leerlingen		
	Betrekken verantwoordelijke gedragsdeskundige	Betrekken van bv. schoolmaatschappelijk werker	Krijgt een melding van de leerkracht
	Gesprek met beide ouders (apart) en afspraken vastleggen in logboek van leerling(en)		Melding maken bij management
Stap 3 Het pesten houdt niet op Ondanks de gemaakte afspraken houdt het pesten niet op.	Gesprek met betrokken leerlingen	zie acties	
	Ouders van betrokken lln. worden geïnformeerd dat pesten nog niet ophoud	Registreren in logboek van leerling(en)	Advies aan leerkracht geven

<u>(Groeps)plan</u> <u>Groter overleg</u> Gezamenlijke verantwoordelijkheid van -leerkracht -gedragdeskundige -management -vertrouwenspersoon. Afspraken hierover goed vastleggen en alle betrokkenen informeren. Wie gaat wat doen?	Afspraak maken met deze ouders voor plan van aanpak, inclusief vervolgafspraak	Afspraken doorgeven aan vertrouwenspersoon Ouders tussentijds informeren over de acties uit plan van aanpak	Registratie in een (al lopende) (groepsbesprekings-)document van betreffende schooljaar
	De klas wordt erbij betrokken Afspraken maken (groepsplan) en deze registreren	Extra voorlichting Speciale les	Ideeën voor speciale les Extra voorlichting geven
	Informeren overige ouders	Informeren alle ouders over situatie algemeen ivm AVG (geen namen)	
	Groot overleg plannen Als het nodig is dan wordt ook het management betrokken in het gesprek.	Betrekken schoolmaatschappelijk werk Vooraf is gezamenlijk groot overleg met VP, MT, schoolmaatschappelijk werk, leerkracht voorbereiden	Betrekken schoolmaatschappelijk werk Vooraf is gezamenlijk groot overleg met VP, MT, schoolmaatschappelijk werk, leerkracht voorbereiden
	Afspraken maken en registreren	Nieuwe afspraak maken voor evaluatie	
	Individueel traject opzetten voor gepeste of pester door externe professionals in te schakelen (bijv. 't Past of traject via Kanjertrainers)	Gedragstraining, rots en water, vriendjesprogramma	Gedragstraining, rots en water, ringaanpak, vriendjesprogramma
	Externe professionals groepsbreed inzetten: observaties/interventies	Observaties bespreken Groepsinterventie met externe opzetten	
Stap 4 Het pesten gaat door	Optie 1: Stap 3 wordt nog een keer herhaald als betrokkenen denken dat het pesten daarna zal ophouden Optie 2: het management gaat over tot schorsing/verwijdering volgens protocol.		

1.3 Wat is pesten?

PESTEN	PLAGEN
VAAK EN LANG	HET GEBEURT AF EN TOE
ER IS SPRAKE VAN EEN MACHTSVERSCHIL	ER IS GELIJKWAARDIGHEID
GEMEEN	HET GEBEURT OVER EN WEER
STIEKEM	ER WORDT GELACHEN
MOEILIJK TE STOPPEN	ER IS SPRAKE VAN VERTROUWEN
EEN BELANGRIJK GEGEVEN: DE ONTVANGER BEPAALT OF HET PESTEN IS OF PLAGEN !!!	

1.4 Preventieve maatregelen:

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas als normaal gebruikelijk aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken in alle groepen van de school.
2. De kanjertraining wordt in alle groepen ingezet. De kanjerlessen worden in elke groep gegeven, met als doel om pestgedrag te voorkomen. Door de inzet van de kanjertraining leren kinderen wat gewenst en ongewenst gedrag is, en krijgen inzicht in hun eigen gedrag.
3. De leerkracht reflecteert met de leerlingen de afspraken vanuit de kanjertraining en volgt het groepsklimaat. Indien nodig worden afspraken herhaald. Tevens worden consequenties van ongewenst gedrag benoemd en ingezet.
4. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.
5. De leerkracht volgt het welzijn van de kinderen. Twee keer per jaar worden door leerkrachten en leerlingen de kanjervragenlijsten ingevuld.

1.5 Repressieve maatregelen.

1. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in Parnassys van zowel de pester als het gepeste kind.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester in het bijzijn van de pester op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. De locatiemanager van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders.
3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de locatiemanager van de school. De leerkracht overhandigt de locatiemanager een verslag met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en vastgelegde afspraken (zie Parnassys) zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
4. De locatiemanager roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directie gesprek betrokken worden. De locatiemanager gaat uit van het opgebouwde verslag van de leerkracht en vult dit verslag verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.
5. Indien het gedrag niet verbetert kan er een advies volgen om te verwijzen of er kan een verwijzing plaatsvinden in de richting van de afdeling jeugdzorg van de MDT SWV Tiel of andere instantie.
6. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd.
7. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en/of de ouders van het kind onvoldoende meewerken om het probleem ook aan te pakken kan de locatiemanager van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een maximum van drie dagen als omschreven in de schoolgids en het schoolplan. Dit gaat in overleg met BB.

2. De concrete pedagogische invulling als handvat van het pestprotocol

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld, want er is veel tijd mee gemoeid en er zijn ook vele betrokkenen. Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen in het pedagogisch handelen vanuit de professionele schoolomgeving.

Indien bij het signaleren van een pestprobleem dat de leerling niet aan de leerkracht durft te vertellen, kan een kind naar een leerkracht van eigen keuze gaan. Deze leerkracht, koppelt het probleem vervolgens terug naar de direct betrokken leerkracht als mede de locatiemanager van de school.

De Kanjertraining speelt een zeer belangrijke rol in het voorkomen van pestgedrag. Doordat de kanjertraining schoolbreed wordt aangeboden, weten alle leerlingen wat gewenst en ongewenst gedrag is. In iedere groep worden dezelfde termen gebruikt. Door de opbouw van de kanjertraining leren kinderen al op jonge leeftijd sociale vaardigheden aan. Dit wordt opgebouwd naar de bovenbouw. Ook ervaren de leerlingen dat gewenst en ongewenst gedrag speelt tussen medeleerlingen, leerkrachten en ouders.

2.1 Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen staat het verwerken van de ervaringen. Dit gebeurt door achtereenvolgens:

- ❖ Gesprekken met de vertrouwenspersoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind. Bij het moment van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van nieuwe prikkels als het verwerken van de eerdere ervaringen.
- ❖ Schriftelijke verwerking is mogelijk door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een "verwerkingsschriftje" dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld in en buiten de reguliere schooltijd om. Het gaat hier om een vertrouwelijk instrument van kind en leerkracht. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de traumatische ervaringen van zich af te schrijven/tekenen.

2.2 Hulp aan de pester:

De pesters hebben in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp. Zij zijn niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig. Die hulp kan bestaan uit de volgende activiteiten:

- ❖ Een gesprek vanuit het protocol waarin duidelijk zal worden aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Er wordt een schriftelijk verslag van gemaakt. Een duidelijke afspraak voor een vervolgesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.
- ❖ Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert kan reageren.
- ❖ De ouders worden geïnformeerd van zowel de pester als het gepeste kind. ❖ Van alle gesprekken met de pester en/of ouders worden verslagen gemaakt. Indien deze activiteit geen oplossing biedt voert de leerkracht een aantal probleemoplossende gesprekken met de leerling waarbij getracht zal worden de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind.
- ❖ Als het pestgedrag blijft voortdurend roept de school de hulp in van externen. Dit op advies van de intern adviseur.
- ❖ Indien dit alles niet leidt tot een verbetering wordt de ouders geadviseerd te kijken naar een andere school voor hun kind.

2.3 Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.

De zwijgende middengroep is als eerder beschreven in dit stuk van cruciaal belang in de aanpak van het probleem. Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben de kinderen die pesten veel minder te vertellen. De kanjertraining biedt handvatten om meelopers inzicht te geven in eigen gedrag en biedt handvatten om te voorkomen dat dit gebeurt (motor die brandstof geeft)

2.4 Hulp aan de ouders:

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.

- ❖ De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.
- ❖ Ouders kunnen hun kinderen zeggen dat zij het verschrikkelijk vinden als kinderen elkaar pesten. Dat als hun kind het ziet, het zeker niet mee moet pesten, maar stelling moet nemen. Indien het kind die stelling niet durft te nemen, het altijd aan de ouders of aan de leerkracht moet vertellen. Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

De belangrijkste regel van het pesten luidt:

Word je gepest, praat er thuis en op school over.
Je mag het niet geheim houden!

3. De 10 gouden regels voor de kinderen zijn:

1. Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.
2. Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
4. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
5. Je lacht een ander kind niet uit.
6. Je roddelt niet over andere kinderen.
7. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
8. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
9. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit, lukt dat niet, dan meld je dat bij de overblijfkracht of de leerkracht.
10. Vertel het als je ziet dat een kind gepest wordt

4. Een zes stappenplan om conflicten op te lossen.

1. Stoppen en afkoelen.
2. Ieder kind mag zijn/haar verhaal vertellen over het conflict.
3. De leerkracht oordeelt tijdens dit gesprek niet en blijft neutraal.
4. De kinderen bedenken zo veel mogelijk oplossingen voor het conflict.
5. De kinderen gaan met elkaar in gesprek om samen de beste oplossing te vinden.
6. Het maken van een actieplan waar de kinderen zich aan houden en uitvoeren.

Sociale kaart van het pestprotocol

Instantie	telefoonnummer	Contactpersoon/ adres
Kindertelefoon	0800 0432	www.kindertelefoon.nl (voor chat)
Schoolmaatschappelijk werk	0344-140344 via het e-mailadres: socialteam@buren.nl	Bezoekadres: Gemeente Buren Wetering 2 Maurik
Opvoedtelefoon	0900 8212205	
Pro Persona	Algemeen: 0344 656111 0344 656100 Jeugd: 0344 656741 0344 656742	Bezoekadres: RCG Siependaal 3 4003 LE Tiel Postadres: Postbus 6237 4000 HE Tiel www.ProPersona.nl
GGD Gelderland-Zuid	Algemeen Bedrijfsbureau JGZ 088-1447111	Jeugdarts Claire Smulders 06-16082175 Jeugdverpleegkundige Elleke van den Rijk 06-25754075
't Past	0344-750700	info@entreaonderwijs.nl

